

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/580/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.381/2024/3. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Schiffer András ügyvéd) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Fővárosi Törvényszék 28.Pk.20.715/2023/9. számú végzése, a Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.25.669/2023/2. számú végzése és Kúria Pfv.IV.20.381/2024/3. számú végzése ellen, azok alaptörvényellenessége megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint a végzések ellentétesek az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével.
- [3] 1.1. A kérelmezett a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) köztestületi tagja. A kérelmező az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárához (a továbbiakban: ÁSZTL) fordult, a kérelmezett hálózati múltjára vonatkozó adatok kiadását kérve. Az ÁSZTL arról tájékoztatta az indítványozó kérelmezőt, hogy a kérelmezett nem tekinti magát közszereplőnek, ezért a levéltár az adat megismerésére irányuló kérelmet elutasította.
- [4] Az indítványozó az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról, és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. törvény (a továbbiakban: ÁSZTL törvény) 5. § (6) bekezdése alapján a kérelmezett közszereplői minőségére vonatkozó állásfoglalást kért a bíróságtól. Előadta, hogy a kérelmezett az MTA köztestületi tagja, egy tudományos bizottságának, egy területi bizottságának és egy munkabizottságnak a tagja. Az MTA feladatait a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTAtv.) 3. §-a határozza meg, amelyből megállapítható, hogy az MTA közfeladatot gyakorol. A

kérelmezett az MTA köztestületi tagjaként alanyi jogon tagja az MTA közgyűlésének, ami az MTAtv. 9. § (2) bekezdés *a)–j)* pontjaiban felsorolt hatáskörökben közhatalmat gyakorol. A kérelmezett a kérelemre nyilatkozatot nem tett.

- [5] Az elsőfokú bíróság végzésével a kérelmezettet nem minősítette közszereplőnek. Végzésének indokolásában kifejtette, hogy a kérelmezett a közfeladatot ellátó MTA-nak köztestületi tagja, közgyűlésének és bizottságainak tagja, ez azonban nem jelenti azt, hogy egyúttal közhatalmat is gyakorol. Az elsőfokú bíróság az MTAtv. alapján arra következtetett, hogy az MTA közgyűlésének hatáskörei nem minősülnek automatikusan hatósági jogkörnek, az érintett hatáskörök az akadémia szervezeti felépítésére, működésére vonatkozó döntéseket érintik, és nem keletkeztetnek az állampolgárok számára jogokat, illetve kötelezettségeket. Megállapította azt is, hogy az MTA nem gyakorol közhatalmi hatósági jogkört. Az elsőfokú bíróság az álláspontját abban foglalta össze, hogy a kérelmezett ugyan minden bizonnyal befolyással van a tudományos közélet alakítására, de nem gyakorol közhatalmat, ezért az ÁSZTL törvény 1. § (2) bekezdésének 13. pontja szerint közszereplőnek nem minősíthető.
- [6] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Indokolásában rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy ebben az eljárásban nem a közszereplő fogalmának általános tartalmából kell kiindulni, hanem az ÁSZTL törvény 1. § (1) és (2) bekezdése 13. pontja szerinti fogalmából. Rögzítette: az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a jogszabály szövegéből adódóan a közhatalom gyakorlásának kérdése a döntő. A másodfokú bíróság mindezekre figyelemmel azt vizsgálta, hogy az MTA közhatalmat gyakorló szervezetnek minősül-e. A másodfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a köztestület közfeladattal való felruházásának tényéből önmagában még a közhatalmi jogosítványok nem levezethetőek, csak ha a feladatokhoz közhatalom gyakorlása is járul. A másodfokú bíróság elvi jelentőséggel rögzítette, hogy a köztestületi tagnak kizárólag az adott szervezetre vonatkozó cselekvési lehetősége még nem minősíthető közhatalmi jellegűnek.
- [7] A másodfokú bíróság végzése ellen az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte, hogy a Kúria a másodfokú bíróság végzését az elsőfokú végzésre is kiterjedő hatállyal helyezze hatályon kívül, és az eljárást megindító kérelemnek adjon helyt. A felülvizsgálati kérelem tartalmára figyelemmel a Kúriának állást foglalt abban a kérdésben, hogy a kérelmezett az ÁSZTL törvény szerinti közszereplőnek minősül-e, vagyis az MTA köztestületi tagjaként közhatalmat gyakorló személy-e. A Kúria szerint a jogerős végzésben a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy sem az akadémikusok választásában, sem pedig az MTA doktori választásában a kérelmezett köztestületi tagként nem vesz részt, ebben a körben döntést hozónak nem tekinthető. Önmagában az a körülmény, hogy a kérelmezett a közgyűlés köztestületi tagjaként a szabályzatok létrehozásában –

amelyek alapvetően az MTA belső életét szabályozzák – részt vesz, a Kúria szerint nem tekinthető a közhatalom gyakorlásának, a kérelmezett nem vesz részt külső személyeket érintő döntések konkrét meghozatalában. Az ÁSZTL törvény 1. § (2) bekezdés 13. pontja szerint pedig közszereplőnek az a személy minősül, aki közhatalmat gyakorol, gyakorolt vagy közhatalom gyakorlásával járó tisztségre jelölték, illetve aki a politikai közvéleményt feladatszerűen alakítja vagy alakította. A Kúria szerint a belső szabályzatok elfogadása, illetve az abban való részvétel nem tekinthető a közhatalom gyakorlásának, mert nem jelent az Akadémiától különálló külső személyek életére, jogviszonyaira kiható döntések meghozatalában való részvételt. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme nem volt alapos, a Kúria a másodfokú bíróság végzését hatályában fenntartotta.

- [8] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint a végzések ellentétesek az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint a felülvizsgálati végzés, illetve az ügyben eljáró bíróságok megszorítóan értelmezték az ÁSZTL törvény szerinti közszereplői definíciót. A szabályozás logikájából az következik, hogy miután az ÁSZTL törvény e rendelkezése rendeltetésénél fogva a megismerésnek, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése második fordulatában biztosított információszabadság érvényesülésének nyit teret, így annak megszorító értelmezése egyúttal az információszabadság alapjogát korlátozó rendelkezések kiterjesztő alkalmazását biztosítja. A 21/1996. (V. 17.) AB határozat nyomán 13/2016. (VII. 18.) AB határozat kommunikációs jogok kapcsán erősítette meg, hogy az alapjogot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni: jelen esetben a korlátozó törvények megszorító értelmezését az ÁSZTL törvény közszereplői definíciójának kiterjesztő értelmezése biztosítja. Az eljáró bíróságok azonban ezzel ellentétesen jártak el.
- [10] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [11] Az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó határidőben nyújtotta be. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [VI. cikk (3) bekezdése], a támadott bírói döntéseket, a Fővárosi Törvényszék 28.Pk.20.715/2023/9. számú végzését, a Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.25.669/2023/2. számú végzését és Kúria Pfv.IV.20.381/2024/3. számú végzését, továbbá kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és

érintettsége egyértelmű, mivel saját ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.

- [12] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [13] Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára [...] {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó valójában egyet nem értését fejezte ki a bíróságok döntésével, azok érvelésével, indokolásával kapcsolatban, így alkotmányjogi panasza valójában a bírói döntések felülmérlegelésére irányul. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróság döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [14] Az előbbiek mellett az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a döntés szempontjából releváns kérdéseket vizsgálatuk tárgyává tették, és követhetően számot adtak döntésük indokairól. Az indítványozó ezzel összefüggésben bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásol. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket az érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a

diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a panaszban megjelölt alapjog megsértésének kételye nem merül fel.

- [15] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [16] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. december 2.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hende Csaba s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Polt Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró